

el Boletí de Torrebesses

Revista local de Torrebesses, any 2025

Num. 20

Premsa de vi
"Museu Josep Jané i Periu"

Aquest estiu, des de l'Ajuntament i en el marc del Projecte Odisseu de la Universitat de Lleida, hem restaurat la premsa de vi del Museu Josep Jané i Periu. El procés de restauració ha consistit en desmuntar les peces i netejar-les, aplicar un tractament contra els corcs i consolidar i hidratar la fusta. També ha calgut afegir potes de suport i substituir la bota; hem optat per un cilindre color vi amb una corda d'esparg per recrear l'aixafament del raïm. La premsa de llibant era una eina clau per obtenir most després de la verema, fent pressió amb dos grans cargols per extreure el líquid que fermentava en cups o botes. Més lleugera que les premses de biga, es podia acostar als llocs de verema i podia ser d'ús familiar o compartit, concentrant uns dies de feina intensa i comunitària. Probablement és del segle XVIII i la va donar al museu Ignasi Guiu; la seva família, productora de vi al segle XIX, va presentar-ne diverses mostres a l'Exposició Universal de Barcelona de 1888, on va obtenir tres premis

AJUNTAMENT

Una vegada més, des del Consistori municipal, ens plau informar-vos de les accions, actuacions o projectes que s'han dut a terme durant aquest any o que tenim previst realitzar durant l'any vinent.

Al llarg d'aquest any hem continuat treballant per la millora dels equipaments, carrers i serveis públics, amb l'objectiu de garantir un poble més còmode, modern i ben equipat per a tothom.

Una de les actuacions més rellevants ha estat la remodelació de les piscines municipals, millorant l'accés a la sala de màquines i l'espai de la zona de bar. Les millores han permès actualitzar-ne les instal·lacions i fer-les més accessibles, tot i que encara queda pendent completar l'altra part de vestidors d'homes i socorrista, previstos per a una fase propera.

Pel que fa a la via urbana, s'han executat obres importants als carrers Museu, Porxo i Nou, on s'ha renovat totalment el paviment, la xarxa d'aigua i el clavegueram. A més, s'hi ha incorporat un sistema de recollida d'aigües pluvials, que millorarà el drenatge i reduirà incidències en episodis de pluja intensa. També s'han pavimentat els carrers 102 i 103, aprofitant per redissenyar el traçat de la claveguera i instal·lar una nova xarxa d'aigua que garanteixi un millor servei.

En l'àmbit d'equipaments, s'ha climatitzat la sala del Casal, instal·lant aerotèrmica, un sistema molt més sostenible energètica i mediambientalment. Paral·lelament, s'ha creat la nova plaça annexa a la plaça dels Pagesos, concebuda com una plaça bioclimàtica, amb zones d'ombra, grades i sistemes de polvorització d'aigua per reduir la temperatura a l'estiu i fer-la més agradable.

Redacció:
Ajuntament de Torrebesses

Col·laboració:
M. Jesús Monclús Puig
Llar Jubilats Sant Roc
Penya Barcelonista
AFA Torrebesses
Emma Pubill Gort
Rita Urrea Montull
M. Agnès Sendrós Monclús
Maria de la Encina Alfonso Galán
Albert Vilà Casol
Oriol Regué Sendrós
Sandra Aymerich Niubó
Annabel Cerezo Carabasa
Sílvia Escolà Escrivà
Irene Duaigües Rué

Maquetació i disseny:
Impremta Payà (Lleida)

Impressió:
Impremta Payà (Lleida)

Dipòsit Legal:
L.1799-2015

AJUNTAMENT DE
TORREBESSES

Diputació de Lleida

La força dels municipis

INSTITUT
ESTUDIS
ILERDENCs

Contacte:
elbolloдетorrebesses@gmail.com

Aquest any també hem posat en marxa, juntament amb els altres Micropobles del Segrià, el projecte "Al poble hi ha de tot", una iniciativa que vol impulsar els comerços locals facilitant-los l'accés a més productes sense la necessitat d'augmentar l'estoc. Aquesta col·laboració Inter municipal ha de contribuir a enfortir el teixit comercial i a oferir més opcions de compra al poble.

Mirant endavant, estem a punt de signar el conveni per traspasar el camí de Granyena a la Generalitat, amb la finalitat que es converteixi en carretera i es garanteixi un manteniment més adequat.

D'altra banda, està previst que durant el 2026, gràcies a un ajut del PUOSC, es puguin arranjar els carrers Emili Pujol, Sant Pau i Travessera Sant Pau.

És també molt probable que, quan aquest escrit arribi a les vostres mans, ja s'hagin iniciat les obres del Centre d'Empreses, l'adjudicació a l'empresa que ho ha de fer ja està feta, i com vam dir a l'anterior Bolló, aquest s'ubicarà a l'antiga granja del Marto. Aquest espai ha de servir per impulsar iniciatives econòmiques i emprenedores del municipi.

Tenint en compte els problemes generats pels setos de la tanca del poliesportiu i de la piscina que deterioren l'espona i s'han convertit en refugi de vespes, està prevista la seva substitució per un model de tanca més adequat i segur.

Pel que fa al Consorci del Segrià Sud, aquest ja està constituït i en funcionament. Les primeres actuacions han estat els tràmits per a l'adquisició dels rellotges intel·ligents i la posada en marxa d'un servei d'ocupació compartit, que ha d'oferir més oportunitats al conjunt dels veïns dels municipis participants.

Finalment, tenim aprovat el projecte per crear un obrador compartit de productes de pastisseria i fleca, que ha de donar suport als emprenedors i facilitar la producció alimentària en petit format. Actualment, només resta obtenir el permís final per poder iniciar les obres.

Amb totes aquestes actuacions i projectes de futur, continuem treballant per un poble més preparat, més viu i amb millors oportunitats per a les persones que hi viuen.

RECULL FOTOGRÀFIC

Reis Mags d'Orient. Gener

Contacontes de Genet Blau, Festa Major Sant Sebastià. Gener

Ball de nit. Festa Major Sant Sebastià. Gener

Dinar de Cassoles i Mariachis. Festa Major Sant Sebastià. Gener

HISTÒRIA VISCUDA

M. Jesús Monclús i Puig

En Josep es despertà i va voler cercar la llum de la tauleta de nit, i no la trobà, mig adormit encara, va pensar, com pot ser? Però encara no havia acabat de fer-se la pregunta, quan va ser conscient que no estava en la seva cambra del pis de Barcelona, sinó en la cambra de la casa de Torrebesses. Tot just feia dos dies que havien arribat per passar l'estiu.

Cada any venien a estiuejar al poble, així complien dos objectius, la quitxalla s'ho passava molt bé, anaven a l'era a veure batre, pujaven al diable... i com també venien els cosins, la colla feia pinya i s'hi fomentaven i arrelaven els llaços familiars.

Ahir vaig veure un conjunt de cases que voldria fotografiar!, va pensar, i amb l'objectiu fixat, es llevà, és preparar, va baixar a la cuina per esmorzar i una vegada va acabar, es va penjar la càmera al coll i va sortir al carrer.

Que bonics es veuen els carrers del poble amb aquesta llum, va pensar tot caminant, i després de prendre unes quantes instantànies, va enfilat el carrer enllà fins que va arribar a una cruïlla i va seguir carrer avall.

A la fi del carrer, el seu objectiu enfocava un conjunt de cases que li agradaven pel seu tipisme i volia immortalitzar-les i per aquest motiu, anava disparant la càmera.

Al moment va sentir una veu que li deia: *-Jove, ¿És vostè fotògraf? - No, senyor, soc un aficionat.-*

El que li dirigia la paraula era un home gran del poble, que estava descansant a l'ombra de casa seva.

Ell em continuava dient: *-A mi m'han retratat centenars de fotògrafs de tot el món i les meves fotos han estat publicades en tots els països.-*

Mogut per la curiositat, li vaig dir: *-¿Com va estar això, bon home?-*

-Doncs miri vostè, quan vaig fer el Servei Militar en l'any 1905, per la meua talla i coneixement de les cavalleries, em van destinar, a l'esquadró de la guàrdia real de S.M. Alfons XIII, en Madrid.-

Emblema de l'Esquadró de l'Escorta Real.

-¿Però vostè devia tenir molta influència per a ser destinat allí? - No, senyor, gens ni mica.-

-Doncs ¿Quin va estar el motiu pel qual vostè va sortir fotografiat en tota la premsa del món?-

- Miri, ara li explico una mica de la història d'un dels fets més rellevants de la meua vida.

El dia 31 de maig de 1906, va sortir de Madrid, a les quatre de la matinada una escorta real, pel camí del Monestir de Sant Llorenç de l'Escorial i de la qual jo en formava part.

Foto de la cerimònia de la boda del Rei i Victòria Eugènia

La missió que ens havien encomanat, era acompanyar a Madrid, la neboda del rei Eduard VII d'Anglaterra, Victòria Eugènia de Battenberg, fins al lloc on s'havia de celebrar el seu enllaç matrimonial amb Alfons XIII, rei d'Espanya.

Així ho vam fer, i després de la cerimònia, la qual es va celebrar amb tota la pompa i solemnitat digna dels contraents, seguidament es va iniciar la comitiva pels carrers de Madrid.

Jo formava a cavall, amb la resta de companys, davant de la carrossa Real i en passar pel carrer Major, ja sap vostè que va passar, es va donar l'atemptat de Mateu Morral, que va posar de dol i va omplir de sang aquella jornada tan especial, la qual poques vegades es pot contemplar.

Moments de confusió, després de l'atemptat. En Pere ens diu que anava al davant, ens podem imaginar que un dels que es veuen, seria ell.

-¿A vostè no li va passar res? -

- No, gràcies a Déu, nosaltres vam complir amb el que ens havien encomanat i a dures penes, vam poder mantenir l'ordre i continuar custodiant a la Real parella, i portar-los sans i estalvis fins al Palau, com era la nostra missió.

A partir d'aquí, van venir les fotografies, les entrevistes periodístiques, en fi, un vis-a-vis, com sembla que està fent vostè ara mateix.

-!Home, jo crec que no!, però sí que és veritat que vostè es va convertir en un home important i en testimoni vivent d'un fet que avui és història de la nostra pàtria.

En Pere seguí amb la història. -Al cap d'un temps vàrem estar condecorats de mans de la mateixa reina Victòria.-

-¿I vostè conserva encara la condecoració?-

- Doncs miri vostè, no senyor, no. No pot imaginar-se el treball que ens va reportar a tota l'escorta Reial, poder conservar les condecoracions que ens va posar amb les seves pròpies mans, la Reina d'Espanya.-

Els col·leccionistes, per una banda, ens feien ofertes econòmiques per a poder obtenir llurs objectes de record. Reporters i fotògrafs ens assetjaven contínu-

ament, en tots els llocs on ens enviaven per complir amb la nostra missió.

En cada lloc, es tornava a reproduir tot. Havíem de tornar a explicar els fets i més fotos i més afalacs de tota classe.

-¿Li va reportar algun benefici la condecoració? -

- Doncs sí, em donaven una pesseta diària. Jo era dels més modestos, però llavors entre una cosa i l'altra, cobrava cinc pessetes diàries, quatre vestits de gala, desplaçaments, etc., era tot un senyor, ja que en aquell temps eren molts diners.

-¿I després de llicenciat, que va fer vostè? -

-Vaig tornar al poble, em vaig casar i mai més he sortit del poble. Sempre més, de casa al tros. Després de recórrer tota Espanya en l'escorta Reial, durant tres anys de servei, mai més vaig tenir la temptació de marxar del poble, per a res.

En fi, que aquí em té, amb els meus vuitanta anys, aguantant fins que Déu vulgui.

- Li voldria preguntar ¿tindria algun inconvenient que jo li fes una fotografia?-

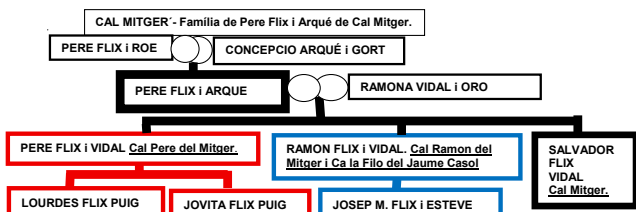
- No, tranquil, no tinc cap inconvenient.

- Estic molt satisfet d'haver-lo conegut i prometo enviar-se-la.-

Detall de la fotografia que en aquest dia, en Josep Jané li va fer al Pere de Cal Mitger.

I d'aquesta manera van donar fi a la conversa. Aquell dia, diu en Josep, em va omplir d'una gran satisfacció poder trobar un home conegut com a Pere del Mitger, condecorat de mans de la mateixa Reina d'Espanya, al qual el considero una pàgina vivent de la nostra història.

protecció i dedicació de la Guàrdia Real, la reina Victòria Eugènia els va condecorar.

Davant de tot això, ens preguntem ¿com és possible trobar un tros d'història tan important en un poble tan petit? ¿Una casualitat?

No, les casualitats no existeixen, abans, però, va ser una trobada crucial i del destí, pel fet de poder rescabalar una història tan important, viscuda i preservar-la tot posant-la en el nostre coneixement, a esguard del fet que es perdi en l'ombra de l'oblit que porta el temps.

Quatre anys més tard, d'aquesta conversa que van sostenir el Josep i el Pere, aquest últim mor el dia 10 de febrer de 1968, a l'edat de vuitanta-quatre anys.

Com diu en Pere, malgrat que els reis van sortir il·lesos, de la Guàrdia Real i de la població civil, va sofrir nombroses baixes. Com agraïment per la

RECU LL FOTOGRAFIC

Campanya 12 mesos 12 paisatges. Gener

Dinar de les Dones. Març

Festa de disfresses. Març

Lectura del manifest de 8 de març. Març

Parada de llibres i roses per Sant Jordi. Abril

Taller de manualitats Construem una caseta per ocells. Maig

35è ANIVERSARI DE LA LLAR DE JUBILATS SANT ROC DE TORREBESSES

Junta Directiva de la Llar de Jubilats Sant Roc de Torrebesses.

La Llar de Jubilats Sant Roc de Torrebesses ha celebrat aquest any 2025 el seu 35è aniversari.

Va ser l'any 1990 quan un grup de persones grans de Torrebesses es van unir per formar una associació de jubilats, amb la finalitat de treballar plegats per l'envelliment actiu i participatiu dels seus associats. Aquesta iniciativa va tenir molt bona resposta entre el col·lectiu de gent gran que van demanar associar-s'hi. Això és el que van fer 111 persones, el que representava una mica més del 30% de la població (segons l'INE, a Torrebesses hi havia en aquell moment 361 habitants).

La constitució formal de l'Associació de Jubilats Sant Roc de Torrebesses va tenir lloc, el 14 d'abril de 1990, segons l'Acta Fundacional de l'Associació. Els socis que signen l'Acta i que conformen la primera Junta Directiva, eren:

- Sr. Manuel Font Martí
- Sra. Loreto Bosch Vidal
- Sr. Amadeu Sendrós Casol
- Sra. Rosita Villanueva Gort
- Sra. Mónica Estadella Arqué
- Sr. Pere Arbonés Casol

Des de la Junta Directiva actual volem retre un petit homenatge a les persones que de forma desinteressada, amb molta il·lusió i molta dedicació van fer possible crear l'associació.

Un sincer agraïment, també, a les persones que han format part de les successives Juntes Directives i a la resta d'associats que les han acompanyat en aquest llarg trajecte.

Al llarg dels anys, a la Llar de Jubilats s'han realitzat activitats socioculturals de tota mena segons la preferència dels socis i disponibilitat econòmica de l'associació. S'ha produït, inevitablement, relleu generacional; s'han succeït Juntes Directives que han apostat per noves formes de fer; s'han buscat recursos i aliances per mantenir viva l'entitat. Mantenir-la trenta-cinc anys ha estat un repte incommensurable de voluntats fermes, del qual totes les persones que formem part de l'associació ens hem de sentir orgullosos.

Ens agradaria seguir sumant anys i esforços recolzant a l'Associació de Jubilats en la seva dinàmica i activitat. Amb aquesta intenció, des de la Junta Directiva, seguirem treballant, dia a dia, per fer-ho possible.

Per molts Anys!

RECULL FOTOGRÀFIC

Taller Jugant a l'atletisme. Maig

Xerrada L'escolarització de les dones a Torrebesses de M.Jesús Monclús. Maig

MÉS QUE UNA PENYA

Junta de la Penya Barcelonista de Torrebesses

Feia temps que en algunes viles de Les Garrigues i del sud del Segrià hi havia interès en la creació d'una penya blaugrana, però aquesta idea va prendre força al nostre poble i es va materialitzar en la temporada del triplet de Pep Guardiola que molts lectors segur que recordeu amb nostàlgia. Així doncs, des de l'octubre del 2009, la Penya Barcelonista de Torrebesses és la Penya Oficial del FC Barcelona número 1.964.

L'escut de la penya consisteix en l'escut del poble de Torrebesses inspirat en el del Barça, no només pel marc que l'encercla, sinó també pels elements que el conformen: la senyera i la bandera de Sant Jordi que l'embolcallen i la pilota i la bandera blaugrana que forma un cor al peu.

Segurament els penyistes inicials recordaran la sortida en autocar que la penya va organitzar el 3 de desembre de 2011 per veure l'escut quan el van instal·lar a la porta número 94 del Camp Nou. Tot i que aquell dia d'hivern feia mal temps i fred, vam poder gaudir del Barça Experience (un tour pel museu del Barça i pel Camp Nou) i del partit que es va celebrar després, el Barça-Llevant, en el qual el Barça va guanyar 5-0.

En aquests 16 anys hem viscut temporades bones i d'altres no tant bones també, fins al punt d'haver de suspendre l'activitat l'any 2020 pel Covid-19 i de reduir-ne les trobades els anys immediats següents. Malgrat tot, aquests dos últims anys hem reprès l'activitat amb normalitat i n'estem molt contents perquè el temps i la dedicació que molts hi hem emprat i hi fem de manera totalment voluntària ha fet possible que aquest any 2025 siguem un total de 135 penyistes. Per tant, podem estar satisfets que un poble com Torrebesses, de només 273 habitants (segons el cens de 2024), tingui una penya nombrosa i diversa, formada per homes, dones, nens i nenes de totes les edats.

Precisament per això els actes que organitza la penya tenen un caire marcadament social i familiar, ja que la nostra voluntat no només és compartir l'estima pel Barça i uns valors esportius i culturals, sinó fer caliu i passar una bona estona tots plegats. En definitiva, el que considerem que és fer poble.

Com molts ja sabeu, el finançament de la penya deriva del cobrament de les quotes anuals als penyistes (20 € anuals per penyista major de 12 anys) i de la venda del merchandising de la pròpia penya (samarretes, bufandes i dessuadores). D'aquesta manera, intentem realitzar el major nombre de dinars i sopars gratuïts pels penyistes per gaudir dels partits junts, en especial l'obertura de cada temporada amb el Gamper i aquells que són més mediàtics, com els lliurats contra el Madrid i les finals de títols; tot i que més endavant ens agradaria afegir alguna sortida puntual al Camp Nou, si tot va bé, en especial un cop finalitzades de forma definitiva les obres.

Més enllà d'aquestes trobades, ser penyista també té altres avantatges, ja que les penyes poden comprar entrades online amb descomptes i despeses de gestió reduïdes per als esports següents

que juguin els seus partits a les instal·lacions del Club: futbol masculí (primer equip), futbol femení (primer equip), bàsquet, handbol, futbol sala i hoquei patins; així com també entrades per visitar el Barça Immersive Tour (similar al que abans coneixíem com Barça Experience). Per últim, cal afegir que durant la temporada 2025/2026, el FC Barcelona també pot anunciar promocions puntuals i especials per les penyes i els seus penyistes fora del marc habitual dels descomptes regulars.

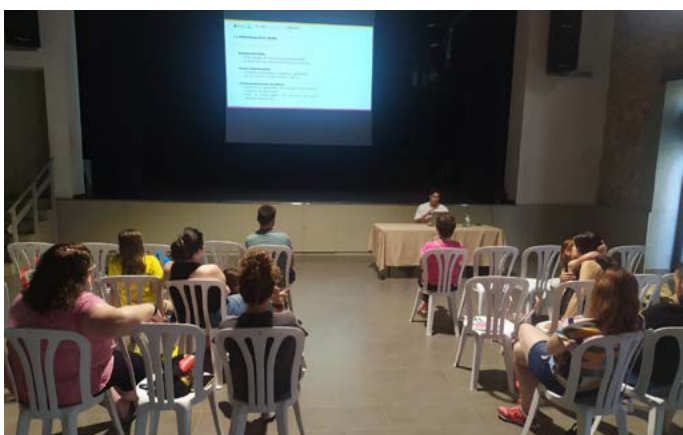
Així doncs, amb la col·laboració de tots els tor-

rebellins i torrebessines culers i amants del futbol i/o de la gresca, esperem poder continuar ampliant el nombre de penyistes i fer poble durant molt de temps més!

Visca el Barça i visca Catalunya.

*** Per a més informació i estar al corrent de les notícies, ens podeu seguir a Instagram: @penyabarcelonistadetorrebeses i al canal de difusió de WhatsApp: Penya Barcelonista Torrebesses.

RECULL FOTOGRÀFIC

Xerrada Créixer amb algoritmets. Com abordar l'ús de la IA en família. Maig

Fira medieval i venda de la vila de Torrebesses. Maig

NOVA HORA D'ACOLLIDA A L'ESCOLA UN INICI MÉS CÒMODE PER A LES FAMÍLIES

AFA Torrebesses

Aquest curs 2025-2026, la nostra escola ha posat en marxa una nova iniciativa per facilitar la conciliació familiar i laboral: l'hora d'acollida de 8 a 9 del matí.

Aquesta franja horària permet que els infants puguin arribar a l'escola abans de l'inici oficial de les classes i gaudir d'un espai tranquil, acollidor i supervisat per monitors/es. Durant aquesta estona, els nens i nenes poden jugar, llegir, dibuixar o conversar amb els companys, tot iniciant el dia de manera relaxada i positiva.

L'hora d'acollida està oberta a tots els alumnes del centre i s'ha pensat especialment per donar suport a aquelles famílies que comencen la jornada laboral aviat. Amb aquesta nova proposta, l'escola reafirma el seu compromís amb una educació propera, flexible i adaptada a les necessitats de la comunitat educativa.

Desitgem que aquesta iniciativa sigui ben rebuda i contribueixi a fer del nostre centre un espai encara més obert i acollidor per a tothom.

RECU LL FOTOGRAFIC

Presentació del llibre *Manual del marginer* de Xavier Solé. Maig

Taller de cuina per Irene Duaigües. Maig

Xerrada *Per fi dormo bé*, de Nuria Roure. Maig

Activitat Dinamització de la gent gran. Consell comarcal del Segrià. Maig

Petit concert d'Arturo Ribes. Maig

Final de curs CIM. Juny

L'Imma Marsellés, secretària de l'Ajuntament, s'acomiada després de 15 anys de serveis al nostre poble. Juny

Presentació Rellotge. Juny

Concert de Carles Trepà. Juliol

Entrega de diplomes del curs de natació. Juny

Campanya Al Segrià piscines civiques. Consell comarcal del Segrià. Juliol

L'ÚLTIM CURS

Emma Pubill Gort i Rita Urrea Montull
6è curs. Escola de Torrebesses

Som l'Emma i la Rita, i aquest és el nostre últim any a l'escola. Ens ha agradat molt estar aquí durant tots aquests anys. Ens ho hem passat molt bé amb els companys i companyes de l'escola i de la ZER, i hem viscut moltes experiències junts. Quan vam començar a 13 érem molt petites, i ens ha agradat molt créixer en aquesta escola.

Trobarem molt a faltar els nostres companys, igual que nosaltres trobem a faltar molt la Mònica i el Tofeeq. També trobarem a faltar les excursions, les festes de final de curs, el Nadal, Carnaval, la Castanyada i la Mona. I, és clar, també trobarem a faltar tots els mestres i les mestres.

Trobem que és especial que l'escola sigui tan petita: no et pots perdre mai! A l'institut, en canvi, serà més fàcil despistar-se, perquè hi ha molta més gent i hi ha fins a cinc classes de cada curs. El pati també serà molt diferent, perquè aquí podem veure els nens petits jugar a pilota o a fet i amagar, i a l'institut ja no hi ha infants tan petits.

També creiem que ens agradarà l'institut, perquè coneixerem gent nova i farem amics i amigues nous. Allà tindrem més exàmens, més deures i tot serà una mica més difícil. Les excursions se-

gurament seran més avorrides que les colònies de l'escola, que duren una nit i dos dies, un curs sí i un curs no. A l'institut, en canvi, les sortides poden ser d'una setmana i més llargues. Allà hi haurà molta més gent de la nostra edat i potser pensaran com nosaltres. A més, a la Caparrella també hi van nois i noies d'escoles rurals, i segur que ens entendrem molt bé.

Encara queda una mica de curs per endavant, així que gaudirem del temps que queda i després ja veurem què passarà. Ens ha agradat molt créixer en aquesta escola durant tots aquests anys. Per nosaltres, no marxàrem mai.

RECU LL FOTOGRAFIC

Mulla't per l'Esclerosi. Juliol

Cloenda Campus Emili Pujol. Juliol

Cloenda Campus Emili Pujol. Juliol

Fem Banda. Juliol

Activitat d'Aquagim amb l'Ariadna Marsal. Juliol

Esbombada de Imma Montull. Festa Major Sant Salvador, agost.

Sardinada a Sant Roc amb Txaranga. Festa Major Sant Salvador, agost.

90 anys de l'Ignasi Roigé. Festa Major Sant Salvador, agost.

90 anys de l'Inés Castedo. *Que al cel sia.* Festa Major Sant Salvador, agost.

LLEGIR ENS FA MÉS LLIURES

M. Agnès Sendrós Monclús

Torrebesses compta amb un destacat fons bibliotecari municipal de més de 2.000 llibres distribuïts en diferents espais: CIPS, Museu, Arxiu de l'Ajuntament i Sala de Lectura.

La Sala de Lectura, amb 800 llibres, va obrir aquest passat mes de setembre i, juntament amb el servei mensual de Bibliobús, pretén contribuir a ampliar l'oferta literària a les lectores i als lectors de Torrebesses. Està ubicada al segon pis de l'edifici de l'Ajuntament, i hi ha llibres de temàtica diversa: art, ciència ficció, història, política, teatre, diccionaris, mitologia, coneixement del país (Torrebesses, comarques, Lleida, Catalunya,...); així com, un ampli catàleg de literatura per adults i joves, novel·la històrica i fantàstica, poesia i un gran assortit de llibres i contes infantils.

Des que va començar el servei de préstec, el nombre d'usuaris ha anat creixent i ja hem superat els 100 llibres prestats!

Als que encara no heu visitat la Sala de Lectura, us convidem a venir. Tenim a disposició les obres més destacades d'escriptors de:

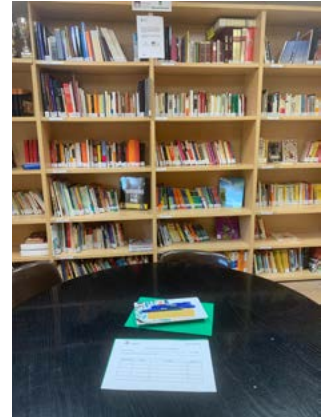
Literatura universal

- Miguel de Cervantes
- Fiódor Dostoievski
- Charles Dickens
- George Orwell

- Jane Austen
- Gabriel García Márquez
- García Lorca
- Julio Verne
- Juan Ramón Jiménez
- F. Scott Fitzgerald
- E. Allan Poe

Literatura catalana

- Mercè Rodoreda
- Josep Pla
- Víctor Català
- Josep Vallverdú
- Joan Sales
- Manuel de Pedrolo
- Pere Calders
- Joan Brossa
- Joan Margarit
- Jesús Moncada
- Maria Mercè Marçal

I llibres més actuals que han estat molt ben valorats pel públic lector:

- Jo confesso
- La Catedral del Mar
- L'ombra del vent
- Dones valentes
- Les males decisions
- Tinc un coll que fa pena
- Les calces al sol
- Notícies fresques
- Petons de diumenge

Per als i les més joves destaquen els llibres de Maite Carranza i Jordi Sierra i Fabra, així com les col·leccions "Em dic Goa " de Miriam Tirado i "Ioio..." d' Hortense Ullrich

I els contes més sol·licitats pels petits grans lectors són:

EL FIL INVISIBLE

CONTES POPULARS

L'ESCOLA DE MONSTRES

MÀGIC ANIMALS

**L'ÓS QUE ESTIMAVA
ELS LLIBRES**

**LES FANTÀSTIQUES
FORMIGUETS**

LOLA VIRGINIA

ISADORA MOON

SIRENA MARAGDA

EL CERCLE

I MOOOOOLTS MÉS...!

Veïnes i veïns de Torrebesses us esperem a la Sala de Lectura. Gaudiu del préstec i feu-nos arribar propostes de nous títols a adquirir i d'activitats a realitzar.

L'aventura ha començat! Descobreix, imagina, emociona't i gaudeix de bons moments de lectura!

VINE I TRIA EL TEU LLIBRE!

RECU LL FOTOGRAFIC

Ball de tarda. Festa Major Sant Salvador, agost.

Exposició de Caps-grossos. Festa Major Sant Salvador, agost.

Inauguració de l'exposició *Catifes, un passeig per l'artesanía persa* a Cal Capó. Festa Major Sant Salvador, agost.

Inauguració de l'exposició *Herències de foc i dolçor, Sucreres i planxes centenàries* de Gabi Martínez. Festa Major Sant Salvador, agost.

LA MÚSICA QUE ARRELA TRES ANYS DEL CIM A TORREBESSES

Anna Garcia Alba
Centre Iniciatives Musicals

Fa tres anys, Torrebesses va decidir fer una aposta valenta i clara pel futur: incorporar-se al projecte del Centre d'Iniciatives Musicals (CIM) per acostar l'educació musical al municipi. Des d'aleshores, el poble no només ha cedit espais i recursos, sinó que ha mostrat una disponibilitat constant per millorar i adaptar el servei a les necessitats de l'alumnat. Aquesta implicació és, sens dubte, un dels factors que han fet possible que el projecte arrel·li i creixi.

Avui, les aules de Torrebesses són un punt de trobada on conviuen infants, joves i adults del municipi i també de Llardecans, Sarroca, Granyena, Maials i Almatret. Que aquestes poblacions hagin triat Torrebesses com a lloc on formar-se musicalment és un indicador clar del valor del projecte: aprendre un instrument, sense haver de fer grans desplaçaments, és un servei cultural de proximitat que marca la diferència.

Als darrers anys, diferents universitats —entre elles la Universitat de Cambridge, la Universitat de Barcelona i el Boston Children's Hospital de Harvard— han publicat estudis que confirmen allò que molts mestres ja percebien a l'aula: la música té un impacte directe en el desenvolupament cognitiu i emocional dels infants. Millora la memòria, l'atenció, la capacitat de llenguatge i la flexibilitat mental. Afiina la coordinació motriu i potencia la creativitat.

Però més enllà de les dades, hi ha un altre element fonamental: la música educa en valors. Aprendre un instrument demana constància, paciència i compromís. No hi ha dreceres. Cal repetir, equivocar-se, tornar a intentar-ho... i celebrar cada petit progrés. En una societat accelerada, on sovint el resultat immedi-

at pesa més que el procés, la música recorda que les coses importants es construeixen a poc a poc.

A les aules del CIM veiem com els infants guanyen confiança, com la pràctica musical es converteix en un espai per expressar-se, per gestionar emocions i per descobrir habilitats que no sabien que tenien. Veiem també com els adults recuperen il·lusions, com es creen vincles entre famílies i com el poble es fa més viu.

La música no és només una activitat extraescolar: és cultura, cohesió i identitat. És una eina que enriqueix el territori i que reforça el teixit social.

Des del CIM volem agrair sincerament a l'Ajuntament de Torrebesses la seva col·laboració constant i la voluntat ferma de garantir que la música tingui espai i continuïtat al poble. I volem fer extensiu l'agraïment a totes les famílies i alumnes que, setmana rere setmana, confien en aquest projecte.

Tres anys després, podem afirmar que la música ha arrelat a Torrebesses. I mentre hi hagi infants amb ganes d'aprendre i un poble que els sostingui, el futur continuarà sonant molt bé.

RECALL FOTOGRAFIC

Parc de jocs Infantil. Festa Major Sant Salvador, agost.

Concert de Festa Major. Festa Major Sant Salvador, agost.

Homenatge a la Gent Gran amb l'actuació de la Companyia Fratelli La Strada. Festa Major Sant Salvador, agost.

Escala en hi-fi. Festa Major Sant Salvador, agost.

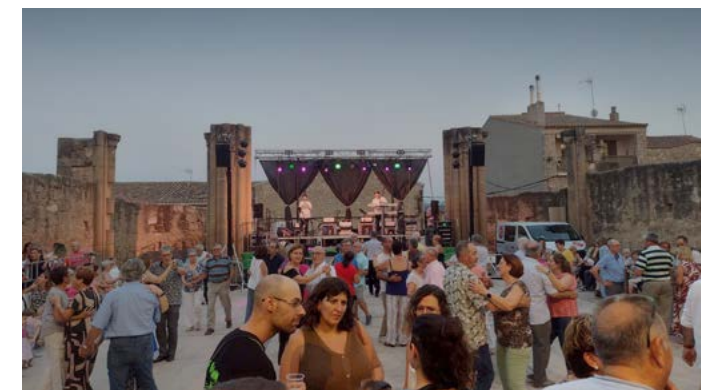
Sant Salvador. Festa Major Sant Salvador, agost.

Dibuixem amb Casa Gort. Festa Major Sant Salvador, agost.

Batucada. Festa Major Sant Salvador, agost.

Ball de diumenge. Festa Major Sant Salvador, agost.

LA FARMACIA TU ALIADO EN EL MANEJO DE LA DIABETES TIPO 2

Maria de la Encina Alfonso Galán

Según la Organización Mundial de la Salud, la Diabetes Mellitus tipo 2 es una enfermedad cardiovascular de origen metabólico, crónica que aparece cuando el páncreas no secreta insulina suficiente o nuestro organismo no es capaz de utilizar correctamente la insulina que produce, y por consecuencia, el paciente se encontrará en una situación de hiperglucemia.

Es una de las patologías crónicas que ha experimentado uno de los mayores crecimientos en prevalencia a nivel mundial. Estrechamente relacionado con el aumento de la obesidad, la grasa abdominal y la vida sedentaria.

Los farmacéuticos somos los profesionales sanitarios más accesibles, y muchas veces, el primer contacto que tiene el paciente con el sistema de salud.

La Farmacia, es clave en la detección e identificación de personas que tienen un riesgo alto de llegar a desarrollar esta patología.

Desde la Oficina de Farmacia, los farmacéuticos, detectamos las falsas creencias sobre esta patología y su tratamiento. Llevamos a cabo educación sanitaria para poder resolver todas las dudas que surgen a los pacientes respecto a su tratamiento farmacológico, tanto antidiabéticos orales como inyectables, indicamos pautas dietéticas y ejercicio físico para conseguir un mayor control de la enfermedad.

Es básico que el paciente entienda la importancia de tener un buen control de los niveles de glucosa en sangre con el objetivo de prevenir complicaciones, y establecer buenos hábitos.

Un estilo de vida sano, y un paciente implicado en el control de su enfermedad es crucial, así como una óptima adherencia al tratamiento.

Pero no podemos centrarnos exclusivamente en el control glucémico para el tratamiento de la diabetes, se necesita un control global (Control Tensión arterial y control de dislipemias) que siempre debe comenzar por unos hábitos de vida saludables, dieta mediterránea y ejercicio físico. La dieta mediterránea ha demostrado una disminución de la morbimortalidad cardiovascular, control de peso y disminución de la obesidad. El ejercicio en los pacientes diabéticos es primordial, la OMS recomienda 30 minutos diarios, o un mínimo de 150 minutos a la semana.

Esta enfermedad puede cursar de manera asintomática durante tiempo, por lo que es imprescindible realizar una detección precoz con el objetivo de evitar complicaciones y tener una óptima calidad de vida.

¿SE PUEDE PREVENIR?

La prevalencia de la DM tipo 2 aumenta con la edad, afectando a casi el 40% de las personas mayores de 65 años. Lo que llama la atención es el aumento de la prevalencia en edades más tempranas, relacionado directamente con la vida sedentaria y la alimentación. Consumo elevado de alimentos ultra procesados, con altos niveles de azúcares. Este consumo elevado de azúcares se acentúa con el aumento de la vida sedentaria, lo que provoca un balance energético positivo, con aumento de peso y resistencia a la insulina.

Los profesionales sanitarios tenemos la obligación de insistir sobre aquellos factores de riesgo modificables que pueden aumentar el riesgo de desarrollo de DM tipo 2.

- **La Alimentación.** Seguir los patrones de la dieta mediterránea. Consumo de frutas y verduras de temporada, alimentos ricos en fibra.

- **Realizar Ejercicio físico.** La recomendación sería un mínimo de 150 minutos a la semana. Entre 150 y 300 minutos de actividad física aeróbica moderada durante la semana. También se recomienda ejercicios para el fortalecimiento muscular, dos días a la semana. Salvo que exista contraindicación.

- **Cesación tabáquica.**

- **Limitar el consumo de alcohol.**

- **Sueño.** La falta de sueño se relaciona con un riesgo incrementado de desarrollar DM tipo 2 y con aumento de peso.

Desde la Farmacia Comunitaria siempre dispondrás de un profesional sanitario experto en medicamentos, para resolver todas las dudas sobre los tratamientos farmacológicos, dispuesto a realizar un exhaustivo seguimiento farmacoterapéutico, con el objetivo de mejorar la calidad de vida del paciente con diabetes tipo 2 y evitar las complicaciones de esta patología.

RECU LL FOTOGRÀFIC

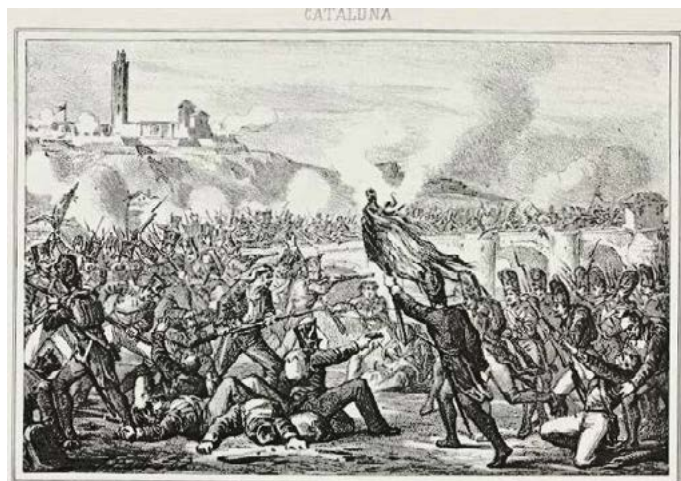

LA GUERRA DEL FRANCÈS A TRAVÉS DE LES MONEDES DEL MUSEU DE TORREBESSES

Albert Vilà Casol

La Guerra del Francès (1808-1814) és el nom català que rep el conflicte bèl·lic que va enfrontar els habitants d'Espanya i amb ells, els de Catalunya, a la invasió de les tropes franceses de Napoleó Bonaparte.

La gent de Torrebesses, un cop més, no en va quedar al marge, tal com ens explica en Josep Jané i recorda la Carlota Carbonell. Jané, a partir d'una notícia del Diario de Lérida, informa que l'exèrcit francès, format per 100 soldats de cavalleria i infanteria, va entrar al poble el dia 14 de març del 1809. Se'ls hi van lliurar queviures per alimentar soldats i cavalls i, no contents amb això, van saquejar i robar en diverses cases. Aquests saquejos i abusos van ser una constant durant la guerra, i varen venir tant de part de les tropes franceses com de les espanyoles. Com sol passar a massa guerres, al final sempre li toca el rebre a la població civil. Sembla que a Torrebesses hi hagué certa resistència a la invasió francesa, participant en algunes accions organitzades pels sometents armats de les Garrigues. Fruit d'aquesta resistència, dos torrebessins foren executats a Lleida: Josep Solsona fou penjat l'any 1810 i Josep Boé, afusellat al 1812.

"Defensa de Lérida y entrada de los franceses en esta ciudad, en 13 de mayo de 1810. Los defensores del puente, cogidos entre dos fuegos, prefieren morir antes que rendirse". Grabat del llibre "Historia de la Guerra de la Independencia en Cataluña" d'Adolfo Blanch (Barcelona, 1861).

LES MONEDES DE LA GUERRA DEL FRANCÈS DEL MUSEU DE TORREBESSES

Possiblement, l'únic testimoni material del qual disposem al nostre poble de la Guerra del Francès siguin les monedes batudes en aquest període. Durant el conflicte bèl·lic, a Catalunya es van fer monedes en els dos bàndols; per una banda, els francesos, amb Barcelona ocupada, varen reobrir la casa de la moneda (rebia el nom de "seca"), fabricant monedes d'or (20 pessetes), plata (1, 2,5 i 5 pessetes) i coure. Aquestes darreres rebien el nom de "quartos", i n'hi havia de 4, 2, 1 i mig. Per tant, quan dos segles després encara sentim parlar de "quartos", ens hem de remetre a aquestes i altres monedes fetes al segle XIX. Els partidaris del rei Ferran VII i, per tant, contraris a Napoleó, també varen fer duros de plata, i quartos i xavos de coure a diverses ciutats catalanes, amb una seca itinerant que canviava de localització segons el desenvolupament del conflicte bèl·lic. Es va fer moneda a diverses ciutats com Lleida, Girona, Reus, Tarragona o Tortosa, i també a Mallorca. A la col·lecció numismàtica del museu hi trobem sis monedes de la Guerra del Francès, tres per cada bàndol.

LES MONEDES DEL BÀNDOL FRANCÈS: 4 QUARTOS I 1 QUARTO, DE BARCELONA

Com dèiem, tres d'elles es van fer a la casa de la moneda de Barcelona, sota control dels napoleònics. Dues d'aquestes tenen el valor de 4 quartos; com a curiositat, una és feta per un procés d'encunyació, i la segona està fabricada per fosa, tractant-se d'una falsificació feta en aquella època. És ben conegut i documentat que les monedes de 4 quartos es varen falsificar massivament, i fins i tot, uns anys més tard el Governador del Principat, aleshores Domingo de Caralt, en va autoritzar la circulació de totes, menys les fetes en plom. La que mostrem

sembla ser de llautó. Als 4 quartos, a l'anvers hi llegim el valor a sobre d'una flor, i al voltant "EN BARCELONA" i l'any.; al revers, apareix l'escut de Barcelona envoltat d'una làurea.

4 quartos del 1812, encunyats

4 quartos del 1809, de fosa

1 quarto del 1809

Al museu també hi trobarem un dels valors més petits de la xavalla de l'època, una moneda d'1 quarto. Si les monedes de 4 quartos fan uns 28 mm i uns 8 grams, el quarto només mesura 21 mm i pesa 2 grams.

LES MONEDES DEL BÀNDOL FERRANDÍ: 3 I 2 QUARTOS DE CATALUNYA I 1 SOU DE MALLORCA

Com hem dit abans, les monedes dels partidaris del rei Ferran VII, oposats a la invasió francesa, es van fabricar en diferents ciutats, ja que la seca era itinerant segons l'esdevenir de la guerra. Al museu hi trobarem tres monedes. Dues són a nom del rei i del Principat de Catalunya, i una d'elles va ser perforada, segurament per portar penjada amb finalitats decoratives. La tercera moneda fou fabricada a Mallorca i té un valor d'un sou o 12 diners.

3 Quartos del Principat de Catalunya del 1811

2 Quartos del Principat de Catalunya del 1813

12 diners o un sou de Mallorca del 1812

Aquest conjunt de sis monedes donen testimoni de la circulació monetària més popular durant la Guerra del Francès. Eren, doncs, les monedes que feia servir la gent de poble per a les compres diàries. A Torrebesses, lògicament, també varen circular àmpliament. Ens ho recorda el testimoni d'una troballa d'una peça de 4 quartos de Barcelona, com les que apareixen en aquest treball, dins una de les sitges del castell.

Bibliografia:

Balaguer i Prunés, Anna Maria (1980). «Les emissions barcelonines de l'ocupació napoleònica segons els llibres de comptabilitat de la seca (1808-1814)», Acta Numismàtica 10, p. 171-187. Barcelona: Societat Catalana d'Estudis Numismàtics (IEC).

Balaguer i Prunés, Anna Maria (1990). «Legitimació de les monedes dels quartos fosos», Gaceta Numismàtica 96, p. 37-39. Barcelona: Asociación Numismática Española (ANE)

De Crusafont i Sabater, Miquel (2009). Catàleg General de la Moneda Catalana. Països Catalans i Corona Catalano-Aragonesa (s.V aC - s.XX dC). Barcelona: Societat Catalana d'Estudis Numismàtics (IEC).

Jané i Periu, Josep (2000). Introducció a la història de Torrebesses. Lleida: Diputació de Lleida i Ajuntament de Torrebesses.

Sanahuja i Anguera, Xavier (1997). «La seca constitucional de Barcelona (1822-1823)», Acta Numismàtica 27, p. 111-120. Barcelona: Societat Catalana d'Estudis Numismàtics (IEC).

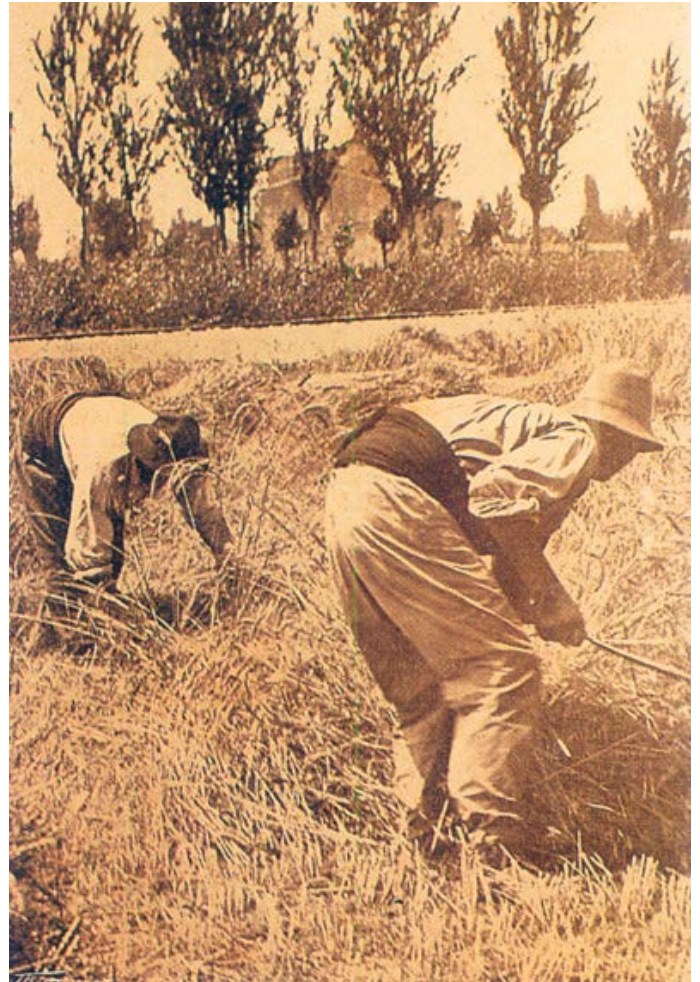
COM ACONSEGUÏREN SER PROPIETARIS DE LA TERRA ELS PAGESOS DE TORREBESSES?

Oriol Regué Sendrós

“Me opongo a la venta de propios y baldíos. ¿Para quién será el fruto de semejantes ventas? Acabo de oírlo: para tres o cuatro poderosos, que con harta poco estipendio engrosarían con perjuicio común sus propios intereses.”

Així s'expressava un diputat de les Corts de Cadis l'any 1813, en una de les primeres discussions sobre la desamortització agrària. En teoria, la desamortització, és a dir, l'expropiació i subhasta de terres de senyors, ordres religioses i ajuntaments, havia de permetre als pagesos accedir a la propietat plena de la terra. Però molts temien, com el diputat que acabem de citar, que la subhasta afavorís uns pocs adinerats: els pagesos podien passar de no tenir terra per falta de drets a no tenir-ne per falta de diners. Això és el que va succeir en moltes zones de Lleida als anys 1830 i 1840, i Torrebesses no en fou cap excepció.

Abans fins i tot que els diputats de Cadis plantejessin la necessitat d'una desamortització, els torrebessins ja feia temps que posaven en qüestió els privilegis de què gaudien els senyors del poble jurisdiccional: els monjos d'Scala Dei. Durant el segle XVIII, Torrebesses va créixer en població i en producció de blat, però els pagesos continuaven sense accedir a la propietat plena i havien de pagar rendes als monjos. La tensió per l'accés a la terra i les càrregues sobre els conreus derivà sovint en litigis a Lleida i Barcelona, en una conflictivitat persistent amb senyors i privilegiats. La pugna judicial més important enfrontà, entre 1757 i 1833, molts pagesos del poble amb Scala Dei. Els torrebessins aprengueren a utilitzar els tribunals per qüestionar l'autoritat senyorial i revisar drets. El cas de Pau Arbonés n'és un exemple: un llarg plet que durà més de vint anys per

una herència de terres, i que mostra fins a quin punt la via judicial s'havia convertit en un instrument de lluita pel control del terme.

Ara bé, els plets comportaven costos enormes i foren ruïnosa per a molts caps de casa, que s'endeutaren o vengueren peces del seu patrimoni. Allò que havia començat com una estratègia per defensar l'accés a la terra acabà debilitant l'economia de moltes famílies. Aquesta judicialització obrí la porta a interessos urbans, com fou el cas de Juan Gras, destacat personatge de Lleida, que aprofità una resolució judicial desfavorable als pagesos per comprar diverses terres que aquests s'havien vist obligats a vendre per sufragar les costes del plet. En

sortir dels tribunals, doncs, molts torrebessins ja eren més pobres que quan hi havien entrat, i una part de les terres del terme havia passat a mans de nous propietaris urbans.

La visita pastoral del bisbe de Lleida a Torrebesses l'any 1827 ens ofereix una instantània prou eloqüent de la situació del poble en vigílies de la desamortització. El prelat descrivia així la parròquia i els seus feligresos: "La Yglesia es vieja, es menester hacerla nueva ó ensancharla, el pavimento malo, y tan pequeña que apenas la mitad del lugar cabe con la decencia y compostura correspondiente. No amenaza ruina. No tiene rentas. El Común tan pobre como la Yglesia paga lo necesario."

La cita és reveladora: creixement demogràfic i, ahora, precarietat del Comú. En aquestes condicions, és més fàcil entendre per què els pagesos no disposaven del capital necessari quan les terres sortiren a subhasta. El panorama s'agreujà amb la subhasta dels béns d'Scala Dei l'any 1833, que incloïa el molí fariner, l'era i diversos trossos de bona qualitat. Els pagesos locals, esgotats econòmicament, hagueren de competir amb capitalistes urbans. Entre aquests sobresurt Ignasi Girona i Targa establert a Barcelona, propietari del Castell del Remei i un dels principals impulsors tant del canal d'Urgell com de l'ampliació del port de Barcelona. El molí, l'era i els principals trossos acabaren en mans seves. El que temia el diputat de Cadis el 1813 es complia fil per randa.

La primera fase de la desamortització no significà la victòria pagesa, sinó la consolidació d'una gran propietat absentista, gestionada des de la ciutat a través d'arrendaments i masovers. No obstant, cap als anys 1855-1857, amb la mort de Miquel Gort i Mestres, els interessos comercials de casa Gort s'orientaren cada cop més cap a Lleida i les Borges Blanques. Aquest desplaçament d'interessos tingué conseqüències directes a Torrebesses: la família començà a vendre i arrendar una part de les terres a pagesos del poble. Per primera

vegada des de la desamortització de Mendi-zábal, s'obria una escletxa perquè els conreadors locals poguessin adquirir propietats que, fins llavors, havien estat fermament controlades per grans patrimonis. Aquesta escletxa, però, només es podia aprofitar si els pagesos actuaven de manera coordinada.

En aquest context, als anys cinquanta i seixanta del segle XIX proliferaren confraries i societats de petits propietaris que, més enllà de la funció religiosa, buscaven fer front comú al mercat: quotes, caixes comunes i pactes per comprar lots i dividir-los després entre els socis, o invertir en molins i infraestructures. La desamortització de Madoz (1854-1856), amb la venda de béns comunals i municipals, reforçà aquest nou cicle. Sabem que el 1857 un grup d'habitants de Torrebesses feu una compra comuna d'un gran lot de terres i de dos molins (fariner i d'oli) per dividir-los posteriorment. L'operació condensava una lluita de dècades: passar del jornal i l'arrendament precari a la petita propietat mitjançant acció col·lectiva.

En conclusió, les desamortitzacions no proporcionaren terra als pagesos automàticament: primer consolidaren la concentració en patrimonis urbans. El camí cap a la propietat pagesa fou llarg, amb conflictes amb Scala Dei, amb plets ruïnosa, i amb confrontació amb l'entrada de capitals urbans, però també hi hagué organització i persistència. És en aquesta història local, més que no pas en els grans discursos governamentals, on cal buscar la resposta a com els pagesos de Torrebesses acabaren esdevenint propietaris de la terra que treballaven.

SERVEIS DE QUALITAT A LES PERSONES, COM A MARCA DISTINTIVA DEL SEGRITÀ SUD

Sandra Aymerich Niubó
Tècnica d'Atenció a les persones / Servei d'Ocupació del Consorci

A vegades, els projectes més importants neixen de converses senzilles i de la voluntat de fer les coses millor. Això és exactament el que va passar a mitjans del 2023, quan diversos alcaldes del Segrià Sud —entre ells el de Torrebesses— van començar a compartir una inquietud: com podem reforçar els nostres pobles, donar més serveis als veïns i fer front, conjuntament, als reptes que tots tenim?

Amb aquesta pregunta van començar a caminar plegats. I aquell camí, fet pas a pas, ha acabat transformant-se en el que avui coneixem com el **Consorti¹ del Segrià Sud (CSS)**, una iniciativa pública que vol ser una eina útil i propera per millorar la vida de les persones i el futur del territori.

El Consorci s'ha constituït formalment al gener del 2025 i integra els municipis d'Alcanó, Almatret, Aspa, la Granja d'Escarp, Llardecans, Maials, Massalcoreig, Sarroca de Lleida, Serós, Sunyer, Torrebesses i Torres de Segre. Una unió que representa una realitat compartida: pobles rurals, majoritàriament agrícoles, amb reptes comuns però també amb un gran potencial.

El Consorci està liderat pels alcaldes d'aquestes poblacions i compta amb dos tècnics executius: Lluís Torrent, director del Consorci, i Sandra Aymerich, tècnica d'Atenció a les Persones del Servei d'Ocupació, als quals segur que heu vist treballant al municipi.

Foto grup equip directiu i tècnics, Almatret

A la web del consorci, www.consorci.cat, es plasma aquesta transparència, proximitat i senzillesa, tant inherent a les persones que lideren el CSS, recollida també en els estatus garantint així no poder perdre mai de vista la nostra finalitat.

En definitiva, el CSS promou un nou paradigma de desenvolupament local basat en les persones i el bé comú, potenciant espais de col·laboració i actuant directament per a joves, dones, persones vulnerables i gent gran. **Posem les persones al centre !**

Els projectes/ línies d'actuació sobre els que es vehicula el CSS a 2025 son:

- **Atenció Integrada a les persones i en especial a la Gent Gran:** l'atenció integrada coordina serveis per garantir una atenció contínua i personalitzada centrada en la persona. Com a accions a considerar, cal subratllar que durant 2025 hem repartit 645 carnets per a joves de entre 16 i 18 anys i més de 190 relotges de protecció intel·ligents per a gent gran, dependent o vulnerables.

- **Habitatge:** el CSS treballa per combatre el despoblament i facilitar l'accés a un habitatge digne. Els nostres principals reptes inclouen la manca d'oferta disponible, la degradació del parc immobiliari i la dificultat d'atreure nous residents.

- **Emprenedoria empresarial i dinamització empresarial:** creiem que l'emprenedoria és clau per revitalitzar la nostra economia local, crear ocupació i frenar el despoblament.

- **Servei d'Ocupació i Atenció a les Persones:** aquest servei, operatiu des de la constitució del CSS, vol consolidar un model integral d'intervenció que millori l'ocupabilitat, la promoció social

i la inclusió sociolaboral dels vilatans/es dels 12 municipis.

- Fomentar la cooperació i dinamitzar la **Governança** conjunta dels nostres pobles, amb implicació i corresponsabilitat, per aconseguir les metes compartides.

Acció formativa quant als rellotges intel·ligents

Dinamització joves de Seròs i La Granja.

Entrega carnet jove a Llardecans.

Amb l'inici de la seva execució operativa, el servei d'ocupació i atenció a les persones es desplega com una eina estratègica per donar resposta als reptes actuals del mercat de treball i a les necessitats específiques dels usuaris. Aquest servei ha cobrat especial rellevància en el territori del CSS, una àrea amb una realitat socioeconòmica molt concreta: es tracta d'un territori rural i agrícola, amb municipis com Seròs, Maials, Massalcoreig, la Granja d'Escarp i Torres de Segre, on la temporalitat laboral en el sector agrari, les necessitats de formació específica, i l'alta presència de població migrada configuren un context amb unes necessitats específiques.

Els col·lectius prioritaris del Servei d'Ocupació i Atenció a les Persones - fruit d'un socioeconòmic previ- han estat i son la importància del treball amb població migrant, joves i dones diferenciats en perfils vulnerables, mixtos i alts.

Si bé el CSS es constitueix en la seva forma actual a gener de 2025 és a primers de març, Sunyer, quan es duen a terme les primeres entrevistes. Durant aquest interval, hem introduït a la base gairebé 900 persones i hem atès més de 180 veïns i veïnes en espais cedits pels ajuntaments, garantint una acollida pròxima i derivacions adequades per a formació, recursos i/o serveis.

A Torrebesses, des del servei d'ocupació i atenció a les persones hem atès a 8 persones als quals se'ls ha intentat d'acompanyar en aquest itinerari laboral o bé formatiu.

El servei es projecta com un espai de proximitat, escolta i acció, capaç d'adaptar-se als canvis i de contribuir a la millora real de les oportunitats de vida de les persones participants en particular i de la població en general

I bé, tots aquests projectes, liderats des del Consorci, amb el suport d'altres tècnics o administratius dels diferents municipis sense l'ajuda dels quals no hagués estat possible l'assoliment de tal volum d'intervencions.

Us encoratgem a visitar-nos, som als Ajuntaments! i a seguir-nos a facebook (Consorti Segrià Sud) o instagram (@loconsorci):

US SORPRENDEM!

1 Un Consorci públic és una entitat jurídica formada per diverses administracions públiques (com ajuntaments, governs autonòmics o l'Estat) que comparteixen l'objectiu de gestionar de manera conjunta un servei o projecte d'interès públic. La finalitat principal d'aquest és coordinar esforços i recursos per oferir serveis o realitzar activitats de manera més eficient i integrada, sovint en àmbits com la salut, l'educació, la cultura, els transports o l'urbanisme.

ACOMPANYAR L'AUTOESTIMA EN L'ERA DIGITAL: UN REPTA EDUCATIU

Annabel Cerezo Carabasa
Escola de Torrebesses

Com a mestra tutora, sovint observo que els aprenentatges més significatius no provenen només dels llibres o dels projectes curriculars, sinó d'aquelles vivències que ajuden els infants i adolescents a comprendre's, relacionar-se i construir la seva pròpia identitat. Les activitats que hem realitzat recentment amb el suport del Consell Comarcal del Segrià, dins les activitats del Projecte Segrià dinàmic, n'han estat un bon exemple.

A la classe d'infantil, la proposta ha girat al voltant de contes que transmeten valors fonamentals com el respecte, l'empatia i la convivència. A través del llenguatge simbòlic, els infants han descobert que respectar l'altre implica també reconèixer i valorar les pròpies emocions. Aquest tipus de recursos són especialment potents en aquestes edats, perquè faciliten l'expressió emocional i promouen relacions més saludables des de ben petits.

A la classe dels grans, el treball ha pres una orientació més introspectiva. El curtmètratge que han visualitzat abordava com la mirada dels altres pot influir en la percepció que tenim de nosaltres mateixos: com ens veiem, com ens sentim i com construïm la nostra pròpia autovaloració. La posterior dinàmica —en què cada alumne havia d'identificar i compartir qualitats positives dels seus companys— ha esdevingut un espai segur on posar en pràctica l'auto observació, el reconeixement i l'afirmació personal i col·lectiva.

Aquestes experiències evidencien una necessitat cada vegada més present en el context educatiu actual: acompanyar infants i adolescents en el desenvolupament d'una autoestima sòlida i d'un criteri propi, especialment en un entorn digital que sovint els exposa a comparacions constants. Les xarxes socials i les modes generades pels influencers poden actuar com a factors de pressió,

generant inseguretats o models de validesa que no sempre són realistes ni saludables.

Per això, el paper dels adults —docents, famílies i comunitat educativa— és clau. Cal oferir-los eines per gestionar aquesta exposició, fomentar l'esperit crític i impulsar la valoració de les pròpies fortaleses. Això implica escoltar-los, validar les seves emocions, orientar-los en l'ús responsable de les tecnologies i proporcionar-los referents saludables, reals i accessibles.

Des de l'escola treballem per crear entorns educatius que promoguin el benestar emocional, la participació i la confiança. Però aquest procés esdevé molt més efectiu quan es fa de manera coordinada entre tots els agents educatius. Només així podem garantir que infants i joves disposin del suport necessari per créixer amb una autoestima equilibrada i amb capacitat per afrontar les influències externes de manera saludable i crítica.

Educació emocional, criteri digital i acompanyament conscient: tres pilars que, junts, ens permeten avançar cap a una educació integral i transformadora. I és un camí que hem de recórrer plegats.

RECULL FOTOGRÀFIC

Caminada i Bicicletada per la mobilitat sostenible. Setembre

Bus a cegues. Casa de les aigües a Montcada. Octubre

25N, Lectura del manifest en motiu del Dia Internacional per a l'eliminació de la violència contra les dones. Novembre

Concert amb Carmen Jiménez i Carles Trepà a l'església. Novembre

Concert de Tots Sants d'Arturo Ribes. Novembre

Fira de micropobles a Torre-serona. Novembre

Vesprades teatrals al Segrià amb la cia Teatre Vilanova de Segrià. Novembre

Xerrada sobre la diabetis per la farmacèutica Maria Encina Alfonso. Novembre

LA FESTA MAJOR DE LA ZER L'ERAL

UNA FESTA MAJOR MOLT ESPECIAL, CINC POBLES EN UN MATEIX POBLE

Sílvia Escolà Escrivà
Zer l'Eral

Aquest any, el dia 6 de juny va tenir lloc la Festa Major de la Zer l'Eral. Una Festa que va ser pensada i preparada durant tot un curs escolar. Vam començar amb una pluja d'idees sobre quin podia ser el projecte interdisciplinari pel nou curs que encetàvem. La idea de seguida va anar cap a la descoberta de les festes i tradicions més nostrades i les de més proximitat del nostre territori. Vam creure que era una bona manera d'aprendre i estimar allò que ens ha precedit i engrescar-nos a seguir cultivant i amorosint les activitats i festes que fan poble. I també fan que els micropobles de Catalunya creixem en popularitat i sobretot realçant la nostra essència.

Conèixer les tradicions festives, gastronòmiques, colles culturals, associacions, llocs emblemàtics,... van aconseguir que féssim una immersió cultural al nostre poble i amb els de tota la Zer. Vam descobrir que teníem gegants a tots els pobles i alguns no els havíem vist mai. Preguntant, parlant amb la gent més gran, vam gaudir de molt bones estones de conversa a través dels jocs tradicionals que ens van ensenyar, també ens parlaven de les costums que seguien quan eren petits/es en festivitats concretes.

Algunes de les tradicions vam veure que encara

continuen ara i alguns nens i nenes de la Zer també hi participen acompanyats de les seves famílies. Quin goig!

Vam fer arribar a les escoles alguns testimonis de persones que coneixien des de dins alguna tradició com els diables, gegants, receptes gastronòmiques... per tal de fer més pròxima aquesta cultura que tenim tan propera i de vegades una mica desconeguda.

Anava passant el curs i havíem de posar fil a l'agulla per veure com presentaríem el producte final, a la festa de fi de curs de la Zer. Somiàvem en una FESTA MAJOR de Zer en què tota la Comunitat Educativa ens hi trobéssim convidats i alhora implicats/des.

I gràcies a la participació i col·laboració de tot el claustre, l'ajuntament i l'escola d'Alfés, que aquest cop n'eren les persones acollidores, d'aquest acte de Zer...tot va fluir i va ser un dia molt bonic i especial per recordar.

Al matí vam començar amb un petit acte de benvinguda de la trobada festiva amb l'obsequi d'un petit mocador, anomenat panyoleta, com a símbol de la nostra unió com a Zer. Un signe que

ens servirà com a distintiu a partir d'ara per les sortides de ZER que anem fent. Seguidament vam iniciar un temps de joc en què les cucanyes en van ser el plat fort. Aquest temps va ser de convivència i d'una molt bona estona de riure's i descoberta d'aquelles habilitats més amagades de cadascú. Seguidament les famílies d'Alfés ens van oferir un esmorzar amb una mostra de varietat cultural gastronòmica deliciosa. El matí va transcórrer seguint el temps de joc organitzat i ja vam arribar a l'hora de dinar. Ja quedava menys pel gran tret de sortida de la festa major.

Vam inaugurar la tarda amb l'entrega d'orles de l'alumnat de 6è i ja vam anar tots cap a la plaça del poble on ens esperava la plaça engalanada. Vam començar amb una rua on tots els pobles de la ZER desfilàvem amb les nostres millor gales. Famílies i pobles convidats seguien al ritme de la

música i de l'espectacle tot fotografiant i gaudint d'aquestes instantànies tan festives.

Un cop a la plaça de nou van començar les actuacions. Cada poble va preparar el bo i millor que havia anat preparant durant tot el curs. Van anar actuant i vam poder gaudir; de la Colla sardanista de l'escola d'Alfés, del bestiar i diables Alcafoc de l'escola La Dula, de la Colla Gegantera de l'escola La Roca, de la Colla Acroesportiva de l'escola de Sunyer i finalment, els diables i la Colla Castellera de l'escola de Torrebeßes.

Va ser una Festa Major meravellosa i inoblidable! Guardarem molt bon record d'aquesta Festa Major de ZER. Sentir-se ZER ens fa grans i ajuda a crear xarxa. Fent xarxa aquests micropobles i microescoles som Imparables!

RECUll FOTOGRAFIC

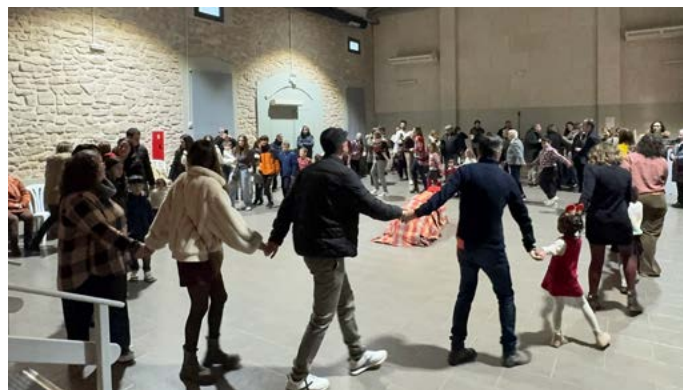
Espectacle de màgia teatral amb el mag Txema Muñoz. Desembre

Espectacle d'humor amb Ferran Aixalà i Jordi Huete. Desembre

Presentació del Calendari de la Pedra Seca 2026. Desembre

Tronc de Nadal i Camarlenc. Desembre

RECORDS QUE DEIXEN EMPREMTA

El viatge d'una pedra

Arxiu fotogràfic Josep Jané i Periu

En el pati on més tard es va edificar el tanatori, es va descobrir una pedra rodona que havia estat la base d'una creu de terme. Aquest carrer, el del Portal, també va ser conegut com carrer de la Creu.

Aquesta pedra la van situar al costat nord de l'església, tot fent sense proposar-s'ho un indret on alguns homes grans del poble es reunien.

En la foto podem veure, començant d'esquerra a dreta:

Francesc Esteve i Arbonès, de Cal Xollador de la Vileta; Amadeu Sendrós i Casol, de Ca l'Amadeu; Miquel Esteve i Arbonès, de Cal Mi-

quel del Xollador, més tard, Ca la Filo; Ramon Arbonés Puig, de cal Flanxo; Salvador Monclús i Flix, de Cal Pubill; i Ramon Arbonés i Vilalta, de Casa Canut.

Més tard, en reconstruir la creu de davant de l'església, es va incorporar com a base de la dita creu.

RECEPTES

Irene Duaiçgues Rué

Besquit d'oli d'oliva amb crema de xocolata

BESQUIT D'OLI D'OLIVA

Ingredients:

- 3 ous
- 250 g de sucre
- 150 g de llet
- 210 g de farina
- 125 g d'oli d'oliva
- 40 g de midó
- 8 g d'impulsor

Elaboració:

1. Batre els ous amb el sucre fins que doblin el volum i obtinguem un batut més consistent.
2. Afegir la llet a poc a poc i, seguidament, afegir l'oli a poc a poc.
3. Barrejar la farina, el midó i l'impulsor; tamisar-los en dues o tres tandes a sobre el batut i incorporar-los amb una espàtula amb moviments suaus.
4. Abocar la massa en un motlle untat amb mantega i espolsat amb una mica de farina.
5. Enfornar a 180°C durant 25-30 minuts; ha de quedar ben daurat per sobre.

CREMA PASTISSERA DE XOCOLATA

Ingredients:

- 700 g de llet
- 140 g de sucre
- 7 rovells
- 50 g de midó
- 70 g de xocolata negra
- 3 tires de pell de taronja

Elaboració:

1. Posar la llet (reservar una petita quantitat) amb les pells de taronja i el sucre en un cassó i fer-li arrencar el bull. Treure del foc i deixar que infusioni.
2. En un altre bol posar el midó, els rovells i la part de llet reservada i barrejar molt bé per desfer tots els grumolls.
3. Abocar la llet infusionada a la barreja de midó i rovells, remenar bé i colar per posar-ho de nou al cassó. A foc mig sense deixar de remenar esperar que torni a bullir i integrar la xocolata fosa.
4. Deixar refredar i abocar en una mànega pastissera.
5. Repartir sobre el bescuit.

ACTIVITATS SETMANALS

- **TONIFICACIÓ I GAC** (10€/mes)
Dilluns, de 18:30 a 19:30 h.
  - **SPINNING** (1 dia 30€/mes - 2 dies 50€/mes)
Dilluns i dijous, de 19 a 20 h.
  - **BODY PUMP** (12€/mes)
Dimarts, de 19 a 20 h.
  - **GIMNÀSTICA I MEMÒRIA:** (25€/mes)
Dimecres, de 16 a 17:30 h.
  - **IOGA** (10€/mes)
Dimecres, de 19:30 a 20:30 h.
- Per més informació, contactar amb l'Ajuntament.
- **CIM (Centre d'Iniciatives Musicals):**
Llenguatge musical per a infants i adults.
Cant Coral
Classes individuals d'instrument. Piano, guitarra, violí, clarinet, i molts instruments més.

Classes de música a Torrebesses amb inici al mes de setembre i finalització al juny.
Per a més informació contactar al tf: 680230324

Aquestes activitats estan subvencionades per l'Ajuntament de Torrebesses.

PASSATEMPS

Troba 10 noms de carrers del poble de Torrebesses.

Les paraules es poden trobar en direcció horitzontal i vertical.

N	U	T	C	G	C	N	X	V	D	F	D	H	T
A	S	A	L	P	Q	G	G	B	I	U	I	W	R
O	Z	F	A	O	O	F	O	R	N	T	G	Z	H
Y	C	J	V	R	A	E	G	P	E	T	P	F	D
S	G	R	E	T	V	Q	U	J	J	P	H	S	Z
V	B	D	L	A	Q	F	Y	L	R	X	D	G	C
K	B	P	L	L	H	F	I	P	K	Z	I	P	A
T	T	L	S	J	O	C	N	W	R	J	P	N	S
P	E	A	I	B	Z	F	T	O	L	L	T	Q	T
V	S	N	H	D	C	Q	B	K	K	E	D	U	E
P	Y	E	N	O	U	A	Q	A	U	V	A	K	L
C	W	T	Y	D	I	M	S	F	T	N	T	B	L
Z	I	A	U	O	M	U	S	E	U	H	E	E	Y
M	A	J	O	R	P	L	G	D	G	S	Y	H	U

Juga i guanya. Envia la resposta del passatemp fins al 22 de febrer al elbollodetorrebesses@gmail.com i entraràs en el sorteig d'un lot de productes locals i d'un vermut. Sort !!

SERVEIS D'INTERÈS

Ajuntament de Torrebesses 973 12 60 59 - 665 590 306

Secretaria: De dilluns a divendres, de 9 a 12 h.

Consultori mèdic: Consultar cartell consultori.

Educadora social: El 1r dijous de cada mes, de 9 a 14 h.

Treballadora social: El 3r dijous de cada mes, de 9 a 14 h.

ConSORCI Segrià Sud:

Emprenedoria i Promoció econòmica: De dilluns a divendres, de 8 a 15 h. Cita prèvia.

Servei ocupacional i atenció personal. Servei setmanal. Cita prèvia.

Arquitecte: El 2n dimarts de cada mes, de 9 a 14 h.

Podologia: Servei mensual

Fisioteràpia: Servei mensual

Sala de lectura: Servei de préstec

Oficina Porta a Porta: 973 11 01 21

Farmàcia. 627 766 659. Dilluns, dimarts, dimecres i divendres, de 9:30 a 11 h. Dijous, de 12:15 a 14 h.

CAP Albatàrrec. 973 72 01 11. De dilluns a divendres, de 8 a 21 h. Dissabte i diumenge, de 9a 14 h.

Urgències mèdiques. 061.

Escola. 634 77 16 60. Horari escolar.

Cooperativa-Agrobotiga. 973 12 60 62. De dilluns a divendres, de 11 a 13 h i de 16 a 19 h.

Can Gregori (carnisseria). 973 12 60 63. De dilluns a dissabte, de 9 a 13:30 h.

Ca la Paula (queviures). 973 12 60 69. De dilluns a dissabte de 9 a 14 h.

Bar Casal. 618 88 27 25. Consultar horaris al mateix establiment.

Correus. 915 197 197. De dilluns a divendres, de 11:00 a 11:15 h, a l'Ajuntament.

CIPS. 973 12 60 59 - 663 886 400. Dissabte, de 10 a 14 h i de 17 a 20 h. Diumenge, de 10 a 14 h.

Museu etnològic Josep Jané i Periu. 973 12 60 59 - 665 590 306. Cita prèvia.

Transport públic: Parada C/Onze de setembre, s/n. Consultar serveis i horaris a la web.

Bibliobús: Servei mensual a la Plaça del Pagesos.

Caixa mòbil CaixaBank: Servei mensual de caixer i altres gestions, a la Plaça dels Pagesos.

SIAD SEGRiÀ: Servei d'atenció a les dones. 973 419 080

Línia d'atenció contra la violència masclista. 900 900 120.

Emergències. 112.

La violència de gènere no té edat. 900 20 20 10.

Per a més informació podeu consultar eAgora i l'Ajuntament (personalment, per telèfon o a través de la web).

WEBGRAFIA

Ajuntament: www.torrebesses.cat

Escola: agora.xtec.cat/ceiptorrebesses

Centre d'Interpretació de la Pedra Seca (CIPS): turismetorrebesses.com

Museu fons etnològic Josep Jané i Periu: museudetorrebesses.cat

Transport públic: atmlleida.cat/informacio-i-horaris-dels-operadors.integrats

Si vols col·laborar en l'edició del Bolló de Torrebesses, tens fotografies històriques del poble o d'activitats realitzades, coneixes informació relacionada amb el municipi, que no hagi estat publicada, pots adreçar-te a l'Ajuntament de Torrebesses o a elbollodetorrebesses@gmail.com.